

De lange weg naar het Laarzenpad in Zalk

door Maarten van Gemert

Al meteen toen hij in Zalk kwam wonen, zag hij het voor zich. In de buurt van zijn vorige woonstede kende Peter Filius¹ het Laarzenpad door de Amerongse Bovenpolder. Hij bedacht dat de prachtige omgeving van Zalk zich ook bij uitstek leent voor een Laarzenpad, oftewel een onge Kunstelde wandelroute door de natuur. Daarbij is het, als het ware, de bedoeling dat je je laarzen aantrekt om droge voeten te houden. Laarzenpaden zijn wandelroutes waarbij dwars door de natuur gestruind wordt over onverharde paden. Er kunnen variaties in de route optreden door eigen keuzes, of door opgelegde keuzes van de natuur, zoals hoog water. Dit alles komt terug in het Laarzenpad rondom Zalk dat op 22 september, op de avond voorafgaand aan Burendag 2017, werd geopend door wethouder Veldhoen (gemeente Kampen). Dat was een toepasselijk moment. Burendag is een dag waarop burens gezellig samenkomen en activiteiten ondernemen voor elkaar en voor de buurt. Zo is feitelijk ook het Zalker Laarzenpad tot stand gekomen - door de inzet van veel dorpsbewoners en de vasthoudendheid van een enkeling. Enerzijds verwees Gerrit Jan Veldhoen naar die inzet in zijn korte openings toespraak ('de gemeenschap wou het zelf doen'). Anderzijds memoreerde hij de moeilijke momenten tijdens de totstandkoming van het Laarzenpad. Het was een lange weg geworden naar het wandelpad, die niet over rozen liep. In navolging van WIJD (Werkgroep IJsseldelta Wilsum) werd op 6 juni 2007 ZIJD opgericht (Zalk IJsselDelta). Binnen de algemene doelstelling van het verbeteren van de leefbaarheid van Zalk werd allereerst het idee van Filius opgepakt om een Laarzenpad te realiseren. Uiteindelijk heeft dat proces van 2007 tot 2017 gelopen. Strikt genomen is het nog niet geheel gereed, want er speelt nog een laatste deel ruilverkaveling. De route was vrij snel duidelijk en zou lopen over het grondgebied van boeren, gemeente, provincie, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. Het eerste obstakel was de weigering van enkele (met name particuliere) partijen om mee te werken aan de realisatie van een Laarzenpad. Om dat te omzeilen werd een oplossing gevonden door

Laarsjes op de trap bij de feestelijke opening markeren het pad naar het Laarzenpad.
Foto: Maarten van Gemert.

gebruik te maken van de schouwpaden. Deze lopen langs de sloten over alle landerijen en waren in eigendom van het waterschap. Deze partij wilde meewerken, waarmee het plan bijna rond was in 2009. Totdat het tweede obstakel optrad: de overheidsbeheerder van asphalt- en waterwegen kondigde aan het eigenaarschap van de schouwpaden over te dragen aan de boeren. Daarmee viel het bijna voltooide plan in duigen, evenals de vele voorbereidingen. De moed zakte de werkgroep in de laarzen en het plan stokte.

‘Toch wel erg jammer van alle getrooste moeite’, vond Dorpsbelangen Zalk, die daarom het plan weer oppakte in 2015. Op het Kamper stadhuis kwam Walter Poortman op het idee om het te combineren met de maatregelen voor Ruimte voor de Rivier. Dit landelijke, langlopende en ingrijpende overheidsproject heeft als doel meer ruimte voor de rivier te creëren en daarmee een snellere waterafvoer. Dit wordt gecombineerd met de aanleg of verbetering van natuur ter compensatie voor al wat verloren gaat. In de Zalker uiterwaarden van de IJssel zijn er onder die noemer enkele grote projecten uitgevoerd in en bij het Zalker bos. Meer hierover vertelt Toos Lodder elders in deze *Kamper Almanak*.

Met hernieuwde moed toog de werkgroep van Dorpsbelangen weer aan de slag in 2015 en twee jaar later haalde het project de eindstreep. Het overleg met de gemeente liep eenduidig en goed, er werd subsidie toegekend en na een offerte van Dorpsbelangen werd samen met de gemeente een begroting opgesteld. Hekken, afrastering, paaltjes en ander houtwerk werd lokaal uitbesteed aan Alfred Koersen. Illustratief voor de zelfredzaamheid waarmee het dorp haar Laarzenpad wist te realiseren. Daarmee kan Zalk menig be-

Het nieuwe Laarzenpad van Zalk start onderaan de dijk nabij een centraal punt.
Foto: Maarten van Gemert.

zoeker en wandelaar van dichtbij of verder weg kennis laten maken met het dorp. Vanaf de kerk, als middelpunt van het historische centrum, kan men er voor kiezen richting uiterwaarden, IJssel of Zalkerbos te lopen. Halverwege kan men een stuk afsnijden. Bij hoog water moet daarvoor misschien gekozen worden, hoewel Ruimte voor de Rivier juist meer droge voeten zou moeten geven.

Bij de feestelijke opening op 22 september 2017 bleken er nog veel ideeën te leven voor uitbreiding of aanvulling van het Laarzenpad. ‘Voor het stukje langs landgoed Buckhorst zou misschien wel tol geheven kunnen worden’, schertste een dorpsbewoner. ‘Dat deden de heren van Buckhorst destijds ook’. Deze creativiteit en participatie illustreren hoe de lange weg naar realisatie van een Laarzenpad over doornen en distels toch de finish bereikte. Deels dankzij Ruimte voor de Rivier. De ironie wil dat door dat landelijke project het Laarzenpad bij de Amerongse Polder, dat Filius op het idee bracht, niet meer bestaat. Men kan nu in, onder andere, Zalk terecht voor een ongekunstelde wandelroute. Vanuit een mooi dorp door haar mooie omliggende natuur. De wandelaars lopen er nog lang en gelukkig. Met de laarzen aan.

Noot

1. Peter Filius is afkomstig van de Utrechtse Heuvelrug en woont sinds 2005 in Zalk. Destijds was hij voorzitter van Werkgroep IJsseldelta Wilsum (WIJD).